

ŠKODA
SIMPLY CLEVER

TISKOVÁ ZPRÁVA

Strana 1 z 5

Příběhy méně známých modelů ze 125 let historie ŠKODA AUTO: Tříkolky Laurin & Klement LW

- › V rámci jubilea 125 let existence společnosti ŠKODA AUTO si připomínáme i řadu méně známých modelů značky se zajímavým příběhem
- › Praktické tříkolky Laurin & Klement LW se vyráběly v letech 1905 – 1911

Mladá Boleslav, 1. dubna 2020 – V roce 1905 vznikl v Mladé Boleslavi nejen první automobil Voiturette A, ale také kompaktnější a dostupnější alternativa - tříkolka Laurin & Klement typu LW. Vzadu sedící řidič sledoval provoz přes hlavy dvou pasažérů, případně krytého prostoru pro až 200 kg nákladu. Vodou chlazený jednoválec o 5 koních (3,7 kW) zrychlil tento velmi praktický dopravní prostředek s hmotností pouhých 160 kg až na 40 km/h.

Společnost ŠKODA AUTO patří k nejstarším kontinuálně aktivním automobilovým značkám na světě. V roce 2020 si připomíná 125 let od chvíle, kdy její základy položili dva mladí čeští podnikatelé a nadšení cyklisté: mechanik Václav Laurin s knihkupcem Václavem Klementem. V Mladé Boleslavi začínali ve skromných podmínkách opravami jízdních kol (1895), už v následujícím roce nabídli bicykly s vlasteneckým označením SLAVIA. V listopadu 1899 uvedli na trh motocykly vlastní konstrukce, dva modely se vzduchem chlazeným jednoválcovým motorem. V roce 1903 doplnil tehdy již širokou paletu jednoválců jeden z prvních sériově vyráběných dvouválcových motocyklů na světě, typ CC.

Následující sezona 1904 přinesla nejen zavedení licenční výroby vidlicových dvouválců L&K v Německu pod názvem Germania či debut unikátního řadového čtyřválcce CCCC, ale také rozšíření sortimentu značky Laurin & Klement o vodou chlazené motory. V jejich případě obsahovalo typové označení písmeno W (Wasser/water), válcovitý chladič s jemnými žebry obepínal rám v místě hlavy řízení. Prvním v pořadí se stal jednoválcový model LW na bázi nejrozšířenějšího modelu L, šestistovka dosahující rychlosti až 70 km/h. V období 1903-1905 se pro ni rozhodlo deset zákazníků oproti 965 odběratelům základního vzduchem chlazeného „elka“. Řešení s chladičem se motocyklistům zřejmě zdálo zbytečně složité. Jeho přínos vynikl až u tříkolek, kde sedící pasažéři či nákladový prostor nad přední nápravou omezili přístup chladičového vzduchu k motoru. Ten se ocitl před lichým zadním kolem, poháněným řetězem. (Značka L&K v dřívějším období nabízela i tříkolky se dvěma koly vzadu a jedním předním, řízeným.)

Na cestě od samostatného motocyklu k tříkolce bylo třeba překonat ještě jednu překážku. S rostoucím zdvihovým objemem motorů L&K, dosahujícím již 0,8 litru, se zároveň zvětšil odpor kladený pohonnou jednotkou při startování roztlačováním, lidově „roztrapováním“. Jezdci usnadnila tlačení páčka dekompresoru, udržující výfukový ventil nuceně otevřený a snižující tak odpor ve válci. Po uvolnění páčky motor získal kompresi a naskočil. Opětovným stisknutím dekompresoru šlo zastavit, případně v mezipoloze dočasně zmírnit rychlost, aniž by bylo třeba regulovat karburaci. Ale uvést do chodu větší a těžší motocykly s postranním, závěsným nebo vpředu umístěným vozíkem pro spolucestujícího, na to už dekompresor nestačil – a ne vždy bylo kolem dost osob ochotných tlačit. Proto mladoboleslavští konstruktéři vedení Václavem Laurinem do náboje zadního kola zabudovali volnoběžku, spojku a dvoustupňovou převodovku, takže motor bylo možné nastartovat u stojícího vozidla a teprve poté se rozjet.

Tato inovace umožnila nabídnout zákazníkům z řad drobných živnostníků i státních poštovních úřadů velmi praktická a obratná užitková vozidla. Šlo buď o motocykl s nákladním sidecarem nebo rovnou tříkolku zkonstruované z osvědčených komponentů. Tyto novinky značky Laurin & Klement začali poštovní zaměstnanci používat k dopravě zásilek nejdříve ve Vídni, poté i v Budapešti a Praze. Dochoval se záznam o tom, že například dne 20. června 1906 dokázal motorizovaný zřízenec, jistý pan Kundert, vybrat zásilky z 37 pražských poštovních schránek během pouhých

ŠKODA
SIMPLY CLEVER

TISKOVÁ ZPRÁVA

Strana 2 z 5

58 minut – oproti dvěma a půl hodinám, které stejná práce zabrala kolegovi – pěšákovi. V roce 1908 zamířila série tříkolek a motocyklů s nákladními sidecarý až do Mexika.

V případě tricyklů se jednalo o model Laurin & Klement LW, který se však od staršího stejnojmenného motocyklu lišil větším jednoválcem 780 cm³ s výkonem 5 k (3,7 kW). Vodní chladič, po stranách se dvěma stojatými bohatě žebrovanými členy, se nacházel před motorem. Oběh kapaliny byl samočinný – „termosifonový“. Čím více se motor zahříval, tím proudila voda rychleji: horká vzhůru vpřed do chladiče, ochlazená se spodem vracela do motoru. Na teplotě byl závislý i karburátor, který se obešel bez trysky. Palivová směs totiž vznikala volným odpařováním lehkého benzínu z hladiny v nádrži, v létě rychleji, za chladna pomaleji. Také zapalování bylo vlastní konstrukce L&K, s nízkonapěťovým elektromagnetickým induktorem a odtrhovačem. Mazání motoru obstaral řidič ruční pumpičkou, později se používalo spíše samočinné zařízení s nastavitelnou rychlostí postupného odkapávání oleje, vedeného pak trubičkami k nejnamáhanějším místům pohonné jednotky.

Základ tříkolky L&K typu LW tvořil tuhý trubkový rám. Přední nápravu s rozchodem 1150 mm nesla dvojice půleliptických listových per, rozvor činil 1650 mm. Hnané zadní kolo bylo neodpružené, řidič měl ale k dispozici pohodlné motocyklové sedlo. Prázdné vozidlo vážilo 160 kg, kromě muže za řídítka bylo schopné přepravit dvě osoby na vpředu umístěném kůži čalouněném dvousedadle s loketními opěrkami. Skříňovitá podlážka z plechu částečně chránila nohy před vodou a blátem. V případě užitkového provedení s užitečnou hmotností 200 kg se před chladičem nacházela uzavřená skříňová nástavba, na víku s trubkovou „zahrádkou“ pro případná další zavazadla. Tricykl LW figuroval v nabídce mladoboleslavské značky v letech 1905-1911. U první výrobní série působila pásová brzda pouze na zadní kolo, později byla brzděna již všechna kola. Zajímavé osobní provedení tříkolky mohou návštěvníci obdivovat v expozici ŠKODA Muzea v Mladé Boleslavi, kam je zapůjčeno ze sbírek Národního technického muzea v Praze. Od standardního provedení se liší dobovými úpravami provedenými v dílně Františka Poustky, který se na pražských Vinohradech zabýval výrobou a servisem motocyklů. Do současnosti se zřejmě dochovaly pouze tři exempláře tříkolek L&K LW plus jeden samostatný motor.

V dalších částech série o méně známých modelech Laurin & Klement/ŠKODA vyjde:

- Laurin & Klement E „Černá Hora“ (1908-1909)
- ŠKODA Sagitta (1936-1938)
- ŠKODA typ 998 „Agromobil“ (1962)
- ŠKODA typ 990 „Hajaja“ (1963)
- ŠKODA BUGGY typ 736 (1974-1976)
- ŠKODA FELICIA Fun (1996-2000)

Všechny části postupně najdete na www.skoda-storyboard.com.

Pro další informace, prosím, kontaktujte:

Vítězslav Kodym

Komunikace Classic

T +420 326 811 784

vitezslav.kodym@skoda-auto.cz

 [/skodacz](https://twitter.com/skodacz) [/skoda.cz](https://facebook.com/skoda.cz) [/skodacr](https://instagram.com/skodacr) [/SKODACeskairepublika](https://youtube.com/SKODACeskairepublika)

ŠKODA
SIMPLY CLEVER

TISKOVÁ ZPRÁVA

Strana 3 z 5

Fotografie k tématu:

125 let ŠKODA AUTO: Méně známé modely – tříkolka Laurin & Klement LW

Osobní provedení tříkolky Laurin & Klement LW z roku 1911, zapůjčené ze sbírek Národního technického muzea, je k vidění ve stálé expozici mladoboleslavského ŠKODA Muzea

[Download](#)

Zdroj: ŠKODA AUTO

125 let ŠKODA AUTO: Méně známé modely – tříkolka Laurin & Klement LW

Atmosféru éry tříkolek Laurin & Klement LW, léta 1905-1911, evokuje dílo akademického malíře Vladimíra Bidla (1926-1997) ze série několika desítek jeho vyobrazení historických vozidel L&K/ŠKODA

[Download](#)

Zdroj: ŠKODA AUTO

125 let ŠKODA AUTO: Méně známé modely – tříkolka Laurin & Klement LW

V roce 1908 byla série nákladních tříkolek LW a motocyklů Laurin Klement se sidecarem dodána mexickým poštovním úřadům

[Download](#)

Zdroj: ŠKODA AUTO

ŠKODA
SIMPLY CLEVER

TISKOVÁ ZPRÁVA

Strana 4 z 5

125 let ŠKODA AUTO: Méně známé modely – tříkolka Laurin & Klement LW

Vodní chladič se dvěma postranními bohatě žebrovanými segmenty se nacházel před motorem. Oběh kapaliny byl samočinný, bez použití čerpadla.

[Download](#)

Zdroj: ŠKODA AUTO

ŠKODA AUTO

- › letos slaví 125. výročí od svého založení v roce 1895, v období počátků individuální mobility, a je tak jednou z nejstarších dosud aktivních automobilek na světě,
- › v současnosti nabízí zákazníkům 9 modelových řad osobních automobilů: CITIGO, FABIA, RAPID, SCALA, OCTAVIA, SUPERB, KAMIQ, KAROQ a KODIAQ,
- › v roce 2019 dodala zákazníkům celosvětově 1,24 milionu vozů,
- › od roku 1991 patří do koncernu Volkswagen, jednoho z globálně nejúspěšnějších automobilových výrobců. ŠKODA AUTO v koncernovém svazku samostatně vyrábí a vyvíjí vedle vozů také komponenty jako motory a převodovky,
- › provozuje tři výrobní závody v České republice; vyrábí v Číně, Rusku, na Slovensku a v Indii, většinou prostřednictvím koncernových partnerství, dále také na Ukrajině a v Kazachstánu ve spolupráci s lokálními partnery,
- › zaměstnává celosvětově zhruba 42 000 pracovníků a je aktivní na více než 100 trzích,
- › v rámci Strategie 2025 prochází transformací od výrobce automobilů k „Simply Clever společnosti nabízející nejlepší řešení mobility“.

ŠKODA
SIMPLY CLEVER

TISKOVÁ ZPRÁVA

Strana 5 z 5